

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/21-09490-010
Otsuse kuupäev	7. okt 2021
Komisjoni koosseis	Esimees Margus Kingisepp, liikmed Arno Sillat, Marianne Metssoon
Tarbija	
Kaupleja	HEINZBAU OÜ, 11407779
Tarbija nõue	Kahju hüvitamise nõue
Asja läbivaatamise aeg	29. sept 2021

Resolutsioon:

1. rahuldada osaliselt tarbija nõue. Kauplejal hüvitada tarbijale 2869,65 eurot.

Asjaolud:

Tarbija on pöördunud 26.07.2021 Tarbijavaidluste Komisjoni (komisjon) poole avaldusega. Komisjon alustas asjas menetlust 03.08.2021.

Avalduse kohaselt ostis tarbija 15.01.2021 kauplejalt sõiduki Jeep Grand Cherokee (läbisõit 145 359 km, 2013.a) hinnaga 13 400 eur.

Sõiduki müüki vahendas Tauf-Auto AS.

Enne ostu teostas tarbija tellimusel sõiduki tehnilise kontrolli Carring AS.

Sõidukil ilmsid peale ostu kasutamisel puudused, mida ostueelses tehnilises kontrollis ei tuvastatud ja millest kaupleja tarbijat ei teavitanud. Muuhulgas tuvastati mootoririke.

29.01.2021 esitas tarbija kauplejale e-kirjaga pretensiooni.

02.02.2021 kaupleja vastas, et ei ole vigu peitnud ega olnud vigadest teadlik. Tarbija selle vastusega ei nõustunud, teavitas sellest kauplejat ning lasi puuduseid omal kulul kõrvaldada.

13.07.2021 olid sõiduki vead kõrvaldatud ning paranduskulud kokku 6060.20 eurot, lisaks kulutas tarbija taksodele ja rendiautodele ligikaudu 1000 eurot, kuna vaidlusalune auto oli pidevalt remondis. Kui tarbija oleks sõiduki vigadest olnud enne müügilepingu sõlmimist teadlik, poleks ta tehingut teinud.

03.08.2021 edastas komisjoni sekretariaadi üleandeid täitev Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet tarbija avalduse materjalid kauplejale vastamiseks. Kaupleja vastas tarbija avaldusele 18.08.2021 saadetud kirjaga. Kaupleja ei nõustu nõude rahuldamisega ning leiab, et tarbija peaks nõude esitama hoopis ostueelse kontrolli teostanud ettevõttele.

Tarbija kaupleja selgituste ja seisukohaga ei nõustunud ning soovib vaidlusaluse sõiduki puudustega seotud kulude hüvitamist summas 4602.45 eurot, mis koosneb arvete nr 6, 7 ja 12 (detailid, mis peaksid auto puhul kestma kogu auto eluea) 100%-lises hüvitamises ja teiste arvete nr 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10 ja 11(kuludetailid ja hooldus) 50%-lises hüvitamises.

Tarbija nõue: tehtud kulutuste hüvitamise summas 4602.45 eurot.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja märkis oma 18.08.2021 vastuses tarbija avaldusele, et on üldehituse ja ehituse peatöövõtuga tegelev juriidiline isik. Kaupleja ei tegele sõidukite müügi ega muu analoogse tegevusega. Seega ei ole käesoleval juhul tegemist sõiduki võõrandamisega majandus- või kutsetegevuse raames ega tarbijalemüügiga VÕS § 208 lg 4 mõttes.

Müügilepingu esemeks oli kasutatud sõiduauto, millel esines rida puudusi ning millest oli tarbija teadlik. Asjatundjana sõiduki üle vaadanud margiesindus fikseeris sõiduki seisukorra ja puudused 15.01.2021 aktis.

Aktis kajastub ühtlasi märke proovisõidu läbimise kohta „Proovisõit ok.“. Kaupleja ei ole tarbija ees sõiduki seisukorda mingil moel varjanud. Aktis kajastamata puudusi müüjale teadaolevalt sõidukil ei esinenud.

Kaupleja osutas Riigikohtu tsiviilkolleegiumi 7. aprilli 2010 kohtuotsuse nr 3-2-1-23-10 punktis 12 sedastatule, mille kohaselt tuleb kasutatud asjade puhul arvestada sellega, et asja senisest tavapärasest kasutamisest tingitud kulumine ja sellega kaasnevad puudused, mida sarnastel uutel asjadel ei esine, ei kujuta endast veel lepingutingimustele mittevastavusi. Olukorras, mil sõidukile ostueelset tehnilist kontrolli teostanud Carrig AS ei osutanud teenust temalt oodatava hoolsusega, on ta rikkunud enda kohustusi ostja ees ning tarbijal tuleks kaaluda nõude esitamist hoopis Carrig AS vastu, kes pidi ostueelse kontrolli teostama valdkonna kõiki standardeid ja parimaid teadmisi kasutades. Kuivõrd kontroll oli vajalik sõiduki seisukorra tuvastamiseks seoses ostutehinguga, on kontrolli teostaja hinnang teenuse tellijale oluline ning siduv.

Ostja on käesolevaks ajaks sõidukit kasutanud enam kui pool aastat. Leides, et sõiduk ei vasta lepingutingimustele, oli tarbijal igakülgsest võimalik lepingust taganeda või see üles öelda (VÕS § 116). Müüja oli valmis sõiduki tagasi ostma, kuid selleks tarbija soovi ei avaldanud.

Käesoleva aja seisuga ei ole võimalik adekvaatselt tagantjärele tuvastada, kas üldse ja kui, siis missugused puudused peale 15.01.2021 aktis fikseeritu väidetavalt sõidukil esinesid selle müümise ajal ning miks neid ei fikseeritud ostueelses kontrollis. Kaupleja ei nõustu ostja väidetavate kulutuste ja nende põhjendatusega. Tarbija on enda kuluarvestuses kajastanud remonditöid ja varuosade maksumust, mis on kajastatud ostueelse ülevaatu aktis.

Kaupleja, käitudes heas usus, pakkus tarbijale mitmel korral kompromissi, kuid tarbija ei võtnud ettepanekuid vastu.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, hinnanud kõiki asjaolusid ja tõendeid kogumis, leidis, et tarbija nõue kuulub rahuldamisele osaliselt.

Esmalt tuvastas komisjon, millise lepingu tunnustele pooltevaheline suhe kvalifitseerub.

Komisjon tuvastas esitatud materjalide alusel, et vaidluse osapooled oli sõlminud 15.01.2021 müügilepingu tunnustele vastava lepingu võlaõigusseaduse (VÕS) § 208 lg 1 järgi.

Leping vastab tarbijalemüügilepingu tunnustele VÕS § 208 lg 4 tähenduses.

Järgnevalt kontrollis komisjon, kas tarbijal esineb õiguslik alus nõuda kauplejalt kahju hüvitamist.

Kaupleja on oma vastuses leidnud, et vaidlusaluse juhtumi korral ei ole tegemist tarbijalemüügilepinguga VÕS § 208 lg 4 tähenduses. Komisjon sellega ei nõustu.

VÕS § 208 lg 4 järgi on tarbijalemüük asja müük müügilepingu alusel, mille puhul tarbijale müüb vallasasja müüja, kes sõlmib lepingu oma majandus- või kutsetegevuses.

Komisjon tuvastas asja materjalide alusel, et vaidluse puhul on täidetud tarbijalemüügilepingu tingimused. Asjaoludest nähtub, et auto müüja sõlmis lepingu oma majandustegevuses ja ostjaks oli füüsiline isik, lepingu esemeks vallasasi (sõiduauto). Seadusest ei tulene, et müüja majandustegevus peab seonduma just autode müügiga.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 218 lg 2 järgi vastutab tarbijalemüügi puhul müüja asja lepingutingimustele mittevastavuse eest, mis ilmneb kahe aasta jooksul asja üleandmisest ostjale. Tarbijalemüügi puhul eeldatakse VÕS § 218 lg 2 järgi, et kuue kuu jooksul asja ostjale üleandmise päevast ilmnenu lepingutingimustele mittevastavus oli olemas asja üleandmise ajal, kui selline eeldus ei ole vastuolus asja või puuduse olemusega. Seega lasub asja üleandmisest kuue kuu möödumiseni ilmnenu puuduse korral asja lepingutingimustele vastavuse tõendamiskoormus müüjal. Ka kasutatud kauba suhtes kehtivad VÕS § 218 lg 2 nõuded, s.h. 2-aastane pretensiooni esitamise tähtaeg.

Kasutatud asjana võib käsitada asja, mis on müüki pandud uuesti pärast esmast müüki.

Kasutatud asja võib müüa juhul, kui asi on ohutu tarbija elule, tervisele ja varale ning tarbijat on teavitatud asja puudusest (TKS § 11 lg 4, KaubTS § 7 lg 2).

Tarbija pöördus esmakordselt kaupleja poole 29.01.2021 ehk enne kuue kuu möödumist asja üleandmisest. Sellisel juhul lasub sõiduki lepingutingimustele vastavuse tõendamiskoormus kauplejal.

Kaupleja ei ole objektiivselt hinnatavate tõenditega ümber lükanud VÕS § 218 lg 2 sätestatud auto lepingutingimustele mittevastavuse eeldust selle üleandmise ajal.

VÕS § 141 lg 1 p 2 kohaselt tarbijaga lepingueelseid läbirääkimisi pidav või muul viisil lepingu sõlmimist ettevalmistav ettevõtja teeb tarbijale enne lepingu sõlmimist või selleks tarbija poolt siduva pakkumise tegemist selgel ja tarbijale arusaadaval viisil teatavaks) lepingu esemeks oleva asja, teenuse või muu soorituse (edaspidi lepingu ese) põhiomadused lepingu esemele ja teabe esitamise viisile kohases ulatuses.

Kaupleja ei ole tõendanud, et ta teavitas lepingueelsete läbirääkimiste ajal tarbijat nendest autoga seotud puudustest, mis on mainitud tarbija avalduses.

Eksitav on kaupleja väide, et tema asemel vastutab ostja ees puuduste eest ostueelse ülevaatuse teostanud kolmas isik Carring AS. VÕS § 218 lg 2 järgi vastutab tarbijalemüügi puhul müüja tarbija ees kõigi asja lepingutingimustele mittevastavuste eest.

Tarbijakaitseaduse (TKS) § 9 lg 1 kohaselt peab kaup vastama kehtestatud nõuetele, olema sihipärasel kasutamisel ohutu tarbija elule, tervisele ja varale ning selliste omadustega, mida tarbija tavaliselt õigustatult eeldab. Tarbijale müüdav kaup peab vastama lepingutingimustele võlaõigusseaduses sätestatu kohaselt.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 76 lg 1 kohaselt tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 217 lg 1 ja lg 2 p 1 kohaselt peab ostjale üleantav asi vastama lepingutingimustele ja sealhulgas ka kvaliteedi osas.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 217 lg 2 p 6 kohaselt ei vasta asi lepingutingimustele, kui tarbijalemüügi puhul ei ole asi seda liiki asjadele tavaliselt omase kvaliteediga, mida ostja võis mõistlikult eeldada, lähtudes asja olemusest ja arvestades asja müüja, tootja, varasema müüja või muu vahendaja poolt asja teatud omaduste suhtes avalikult tehtud avaldusi, eelkõige asja reklaamimisel või etikettidel.

Komisjon asus asja materjalidega tutvumise järel seisukohale, et tarbija võis mõistlikult eeldada tavapärasest kasutamisest tingitud kulumisi ja sellega kaasnevat puudusi, mis esinevad sarnase läbisõiduga sama tüüpi sõidukitel.

Kaupleja müügikuulutuses ei ole rõhutatud auto head tehnilist seisundit, seetõttu pidi tarbija arvestama kasutatud auto puhul kohegi võimalike lisakulutustega.

Komisjon leidis, et kaupleja oli lepingutingimustele mittevastava auto üleandmisega rikkunud poolte vahel sõlmitud lepingut VÕS § 100 tähenduses. Lepingu rikkumisest tulenevalt on tarbijal õigus kasutada VÕS § 101 toodud õiguskaitsevahendeid.

VÕS § 222 lg 1 kohaselt, kui asi ei vasta lepingutingimustele, võib ostja nõuda müüjalt asja parandamist või asendamist, kui see on võimalik ja sellega ei põhjustata müüjale võrreldes teiste õiguskaitsevahendite kasutamisega ebamõistlikke kulusid või põhjendamatuid ebamugavusi, arvestades muu hulgas asja väärtust, lepingutingimustele mittevastavuse olulisust ning ostja võimalust saada lepingutingimustele vastav asi oluliste ebamugavusteta mujalt. Müüja võib parandamise asemel asendada asja lepingutingimustele vastava asjaga. Komisjon tuvastas asja materjalide alusel, et kaupleja ei olnud kõrvaldanud tarbija pretensioonides nimetatud puudusi mõistliku aja jooksul.

VÕS § 115 lg 1 kohaselt juhul, kui võlgnik rikub kohustust, võib võlausaldaja koos kohustuse täitmisega või selle asemel nõuda võlgnikult kohustuse rikkumisega tekitatud kahju hüvitamist, välja arvatud juhul, kui võlgnik kohustuse rikkumise eest ei vastuta või kui kahju ei kuulu seadusest tulenevalt muul põhjusel hüvitamisele.

Tarbija poolt esitatud arvete kohaselt oli puuduste likvideerimise kogumaksumus 6060.20 eurot, tarbija on nõudnud kahju hüvitamist osaliselt s.t. 4602.45 euro ulatuses.

VÕS § 127 lg 1 järgi on kahju hüvitamise eesmärk kahjustatud isiku asetamine olukorda, mis on võimalikult lähedane olukorrale, milles ta oleks olnud, kui kahju hüvitamise kohustuse aluseks olevat asjaolu ei oleks esinenud.

VÕS § 128 lg 3 kohaselt hõlmab otsene varaline kahju muu hulgas kahju tekitamisega seoses kantud või tulevikus kantavad mõistlikud kulud, sealhulgas mõistlikud kulud kahju ärahoidmiseks või vähendamiseks ja hüvitise saamiseks, muu hulgas kahju kindlaks tegemiseks ja kahju hüvitamisega seotud nõuete esitamiseks.

Riigikohtu tsiviilkolleegiumi 7. aprilli 2010 kohtuotsuse nr 3-2-1-23-10 punkti 12 kohaselt tuleb kasutatud asjade puhul arvestada sellega, et asja senisest tavapärasest kasutamisest tingitud kulumine ja sellega kaasnevad puudused, mida sarnastel uutel asjadel ei esine, ei kujuta endast veel lepingutingimustele mittevastavusi.

Eeltoodust lähtudes leidis komisjon, et tarbija kahjuhüvitusnõue on põhjendatud osaliselt, esitatud arvete 141066 (adaptiivne püsikiiruse hoidja) ja 142775 (mootoriaju) osas kokku 2869,65 euro ulatuses.

Kaupleja ei ole tõendanud, et viidatud puudused on sellist liiki, mis on tavapärased sarnase läbisõiduga sama tüüpi autode puhul.

Teiste tarbija arvetes toodud kulutuste osas pidi tarbija arvestama, et tehtud kulutused on sarnase läbisõiduga autode puhul tavapäraselt vajalikud auto kulumise tõttu s.h. vajadus vahetada termostaat, eelsüüteküünlad, õõtsuhoob, vāntvõlli anduri magnetvõru, aku, õli ja filtrid, teostada roolilati remont jm.

Lāhtudes eeltoodust peab kaupleja hüvitama tarbijale tehtud kulutused summas 2869,65 eurot.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Margus Kingisepp
/allkirjastatud digitaalselt/

Marianne Metssoon
/allkirjastatud digitaalselt/

Arno Sillat
/allkirjastatud digitaalselt/

